

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
ОБЛАСТЕН КРЪГ – 04.02.2014 г. – VII КЛАС, 14.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,

Работният материал на олимпиадата съдържа:

- **30** тестови задачи, от които **10** задачи с избираем отговор и **20** със свободен отговор;
- задача за създаване на писмен текст – **анализ на документ**, който не трябва да надвишава **2** ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с **0** (нула) точки.

Максималният брой точки е **100**.

Задачата за създаване на писмен текст се оценява с общ брой **25** точки.

За задача с избираем отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с „X”.

Не се допускат задрасквания и поправки.

По време на работа може да пишете само със **син** химикал.

По време на работа **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.

Време за работа – 3 астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ

А. ЗАДАЧИ С ИЗБИРАЕМ ОТГОВОР

1. Кое от следните твърдения е вярното продължение на изречението:

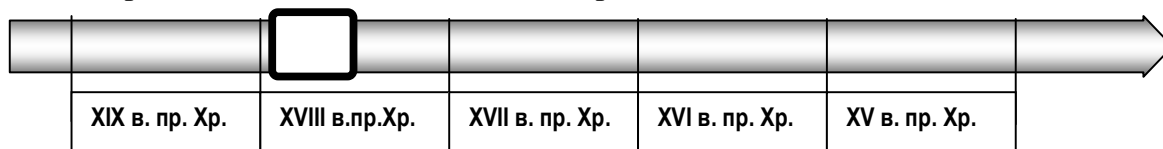
Първите керамични съдове се появили, когато човекът.....

- А) се препитавал само с лов и риболов.
- Б) обитавал пещери и украсявал стените им с рисунки.
- В) започнал да преобразява средата си чрез земеделие и скотовъдство.
- Г) усвоил металите и създал по-производителни оръдия на труда.

2. Отбележете НЕВЯРНОТО твърдение:

- А) Номархът е управител на област в Древен Египет.
- Б) Сатрапията е административна област в Персийската империя
- В) Аристокрацията е висше съсловие с благороден произход, което разполага с привилегии и власт.
- Г) Империята е огромна по територия държава, която се управлява от един владетел и се населява от един народ.

3. Кой период е отбелязан на линията на времето?

- А) Средното царство в Древен Египет
- Б) управлението на Хамурапи във Вавилон
- В) Изходът на евреите от Египет
- Г) разцветът на минойската цивилизация

4. С културата на кой древен народ се свързва изображението?

- А) евреи
- Б) асирийци
- В) египтяни
- Г) перси

5. Антропологията е наука за:

- А) предсказване на бъдещето по движението на звездите
- Б) балсамиране на мъртвите хора в Древен Египет
- В) появата на политеистичните религии в света
- Г) произхода и развитието на човека, расите и народите

6. Откъс от кое произведение е следният текст:

„Спартанците мразели дългите речи. Първо те карали децата да мълчат дълго време, а след това ги учили как да се изразяват с прости думи, кратко и смислено. От името на земята им Лакония дошъл изразът лаконичен отговор. Веднъж увещавали един спартанец да отиде да чуе някакъв човек, който пеел като славей, а той отвърнал кратко: Та не е ли по-добре да отида да чуя самия славей?...“

- А) „История на Пелопонеската война“, Тукидид
- Б) „Дела и дни“, Хезиод
- В) „Успоредни животописи“, Плутарх
- Г) „Илиада“, Омир

7. За рождена дата на науката египтология се смята разчитането на:

- А) Бехистунския надпис
- Б) Розетския камък
- В) „Книга на книгите“
- Г) „Книга на мъртвите“

8. На кой от редовете са изброени единствено богове от гръцкия пантеон?

- А) Зевс, Хадес, Артемида, Бастет, Атина
- Б) Персефона, Гей, Аполон, Нефтида, Уран
- В) Кронос, Уран, Хестия, Посейдон, Гей
- Г) Деметра, Арес, Хадес, Хатхор, Хермес

9. На кое от изображенията е представен откривателят на Троя?

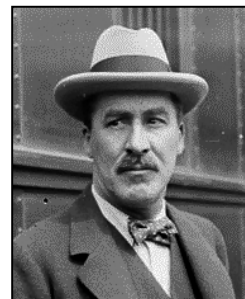
А)

Б)

В)

Г)

10. Посочете реда, в който е нарушена логическата връзка между имената:

- А) Градешница, Караново, Дуранкулак, Овчарово
- Б) Тива, Вавилон, Ниневия, Персеполис
- В) Девора, Гедеон, Самсон, Самуил
- Г) Шамполион, Гротефенд, Вентрис, Евънс

Б. ЗАДАЧИ СЪС СВОБОДЕН ОТГОВОР

11. Довършете твърденията, като задраскате ГРЕШНИЯ вариант от предложените възможности:

- А) Находките от Варненския некропол свидетелстват за цивилизация от епохата на **неолита/ халколита**.
- Б) По времето на Дарий I Персия се превръща в световна империя, разпростряла се от Балканския полуостров до **р. Инд / р. Ефрат**.
- В) С изпълнението на съдебните дела в атинския полис се занимава **Булето/ Хелиеята**.
- Г) Политическите решения в Спарта взима **Герусията/ Апелата**.
- Д) Митичният герой, който победил горгоната Медуза, е **Прометей/ Персей**.
- Е) Троянската война започва през **XIII в. пр.Хр./ XVIII в. пр.Хр.**

12. Срещу всяко определение запишете съответстващото му понятие:

	Понятие	Значение
А)		Предмет, за който се вярва, че закриля от зли сили.
Б)		Воден часовник, с който се измервало времето за всяко изказване пред съда в Атина.
В)		Строго определен ред на длъжностите от най-нисшата до най-висшата.
Г)		Общност в древна Елада по родов и религиозен признак.
Д)		Примитивно устройство в Древен Египет, използвано за напояване.

13. Попълнете пропуснатото в текста:

„Нашият държавен строй се нарича _____, защото държи сметка не за малцинството, а се съобразява с интересите на _____. При споровете между частни лица всички имат според закона _____ права.

Що се отнася пък до зачитането в обществения живот, почит се отдава само на оня, който се е отличил в едно или друго отношение, и то не поради някакъв _____, а поради своите способности...”

Из реч на Перикъл от 430 г. пр. Хр.

14. Под името на народа запишете буквата на тези от нововъведенията в човешкия живот, които той е направил.

15. Запишете имената на съвременните държави, в които се намират древните градове:

А) Вавилон - _____

Б) Кносос - _____

В) Троя - _____

16. Свържете периодите с конкретните исторически събития:

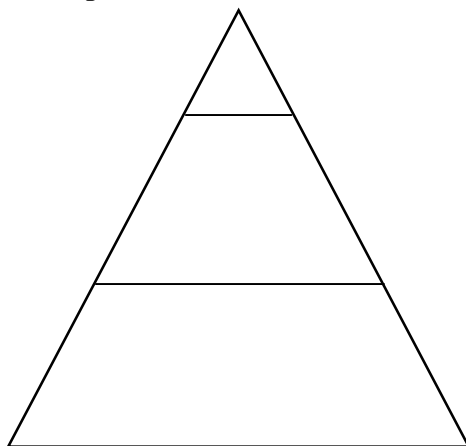
Период	Буква	Събитие
<i>Пример: VI в. пр. Хр.</i>	<i>Ж</i>	<i>Навуходоносор завладял Юдейското царство</i>
IX – VIII хил. пр. Хр.		А) Начало на Персийската империя
VI в. пр. Хр.		Б) Разделяне на Еврейското царство на Израил и Юдея
VII хил. пр. Хр.		В) Поява на Омировите епоси „Илиада“ и „Одисея“
X в. пр. Хр.		Г) Велика гръцка колонизация
кр. IX – нач. VIII в. пр. Хр.		Д) Поява на първите земеделски центрове
VIII – VII в. пр. Хр.		Е) Заселване на първите земеделци на Балканския полуостров

17. Прочетете внимателно текста и изпълнете поставените задачи:

„Египтяните [...] разпределили добре страната си и полагат грижи за нея. След като си избрали цар, те разделили народа на три групи, като едните от тях се нарекли войници, другите земеделци, а третите жреци; последните трябвало да се грижат за свещените неща, а първите две групи да уреждат човешките дела. От тях едните се занимавали с военните, а другите с мирновременните работи, а именно със земеделие и занаяти, от които произлизали и данъчните приходи за фараоните. Жреците пък се занимавали с философия и астрономия и били събеседници на фараоните.“

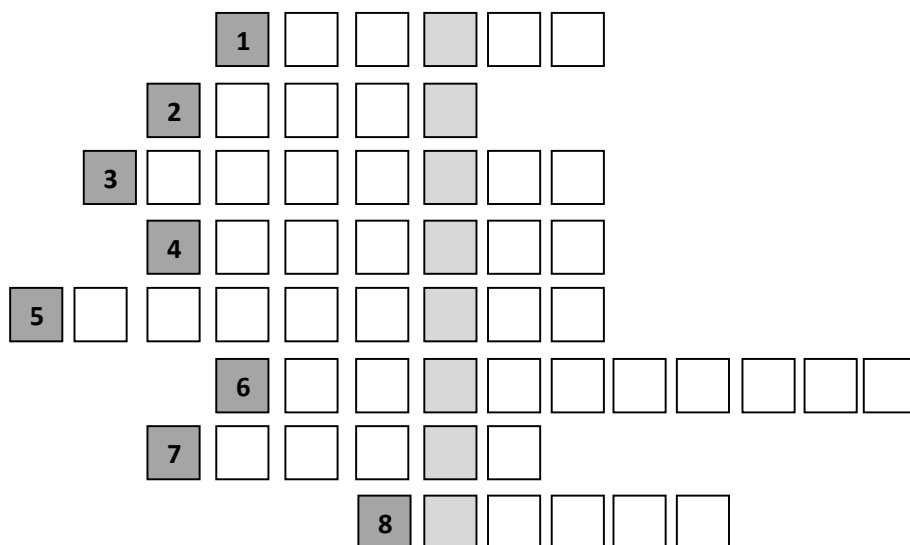
Из „География“, Страбон (I в. пр.Хр. – I в. сл.Хр.)

А) Попълнете обществената пирамида в Древен Египет, като използвате информацията, която дава Страбон.

Б) Подчертайте израза, който сочи основния поминък на древните египтяни.

18. Решете кръстословицата. При правилно попълване на хоризонталните редове, в отбелязания вертикален ред ще получите името на митичен герой от Двуречието.

1. Царска титла в Древна Месопотамия изразяваща военната власт на владетеля.
2. Царска титла в Древна Месопотамия изразяваща религиозната власт на владетеля.
3. Градът, в който се е издигала Етеменанки.
4. Акадски владетел, създал първата в света професионална армия.
5. Старовавилонски цар - законодател.
6. Вавилонска царица, чиито градини били смятани за едно от Седемте чудеса на света.
7. Владетел на Лагаш.
8. Южната част на Месопотамия.

19. Свържете имената на изкопаемите прародители на съвременния човек с техните значения:

Изкопаем прародител	Буква	Значение
Австралопитек		А) Разумен човек
Хомо хабилис		Б) Изправен човек
Хомо еректус		В) Южна маймуна
Хомо сапиенс		Г) Сръчен човек

20. Прочетете внимателно текста и отговорете на поставените въпроси:

„Колкото и малка да е държавата, в нея има две враждуващи помежду си държави. Едната е държавата на бедните, а другата – на богатите [...] Ако ги нападнеш като една държава, би сбъркал напълно. Ако пък нападнеш на държава като на много държави, като принадлежащото на едните даваш на другите, например парите, властта и самите хора, ти ще имаш много съюзници и малко врагове.“

Из „Държавата“, Платон

А) Как имущественото неравенство влияе върху стабилността на държавата?

Б) Подчертайте кой от посочените принципи съответства на написаното в текста: „Парите не миришат“; „Разделяй и владей“; „Никой не търпи наказание за мислите си“

21. Запишете името на личността, за която се отнася съответното описание:

	Личност	Описание
А)		Съпруга на Тутмос II и фараон при своя заварен син Тутмос III.
Б)		Фараонът, който провъзгласил култа към бог Атон за единствен и забранил почитането на останалите богове.
В)		Елински законодател, който след тиранията на Пизистрат извършил реформи в демократичното управление на Атина.
Г)		Атински държавник, който въвел имуществения ценз като условие за достъп до политическата власт.

22. Подредете изброените събития в хронологичен ред, като поставите съответната буква върху линията на времето:

- А) началото на Троянската война
- Б) Управлението на Ликург в Спарта.
- В) първата година, в която се провели Олимпийските игри
- Г) Краят на Минойската цивилизация.
- Д) Нашествието на дорийците в Елада.
- Е) Забраната на дълговото робство в Атина.

23. Групирайте изброените имена във всяка колона по три, като напишете и признака по който ги групирате.

Саул, Мемфис, Еа, Библос, Ахетатон, Енлил, Тир, Сидон, Ану, Давид, Тива, Соломон.

Критерий
Име				

24. Прочетете внимателно текста и отговорете на поставените въпроси:

„Всичко, що имах, взех със себе си, всички плодове на своя живот натоварих на кораба; и семейството, и всички роднини, животните степни, добитъка от полята и хората от занаята им, всички сбрах и натоварих. Качих се на кораба и затворих вратата. [...] Когато изгря новият ден, на хоризонта далечен черен облак се вдигна.[...] Денят изведнъж се превърна в нощ, брат вече не виждаше брата, народът в небето не се познаваше вече. И боговете даже се изплашиха, побягнаха те бързо към небето на Ану и като псета край стената се свиха. [...] Шест дни и шест нощи растяха буря и вода, ураган цареше на земята. [...] Когато настана седмият ден, аз гълъб пратих да лети. [...]“

А) От кое произведение е откъсът? _____

Б) В кои земи се появява за първи път тази история? _____

В) В кое друго произведение може да се открие сходна история? _____

25. На изображението са представени двама герои от Троянската война, сражавали се на страната на ахейците. Тяхното приятелство било толкова силно, че според митологията продължило и в подземното царство. Когато единият паднал мъртъв, другият с цялата си ярост отмъстил на убиеца му.

А) Кои са двамата герои?

Б) Опишете сцената, представена на изображението:

26. Довършете изреченията:

- А) Най-ранните находки от праисторическото изкуство в българските земи са намерени в пещерата _____.
- Б) За легендарен родоначалник на персийските владетели се смята _____.
- В) Изпълнителната власт в Атина била съсредоточена в ръцете на девет _____.
- Г) Египетската администрация се състояла от огромен брой _____.
- Д) В „Илиада“ Омир разказва за похода на ахейците срещу _____.
- Е) Древните елини въвели един нов елемент в буквеното писмо – _____.

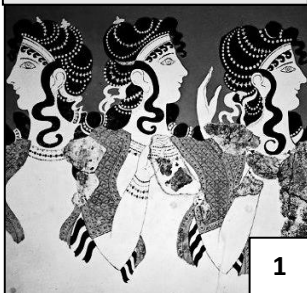
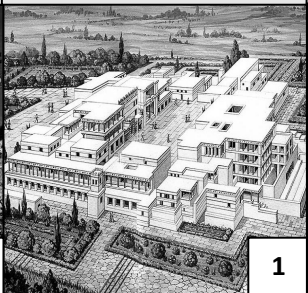

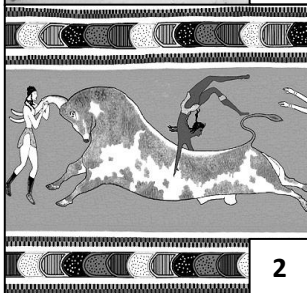
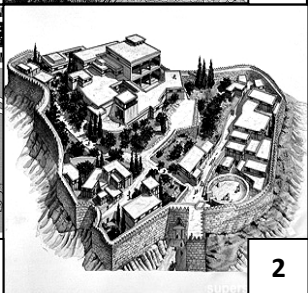
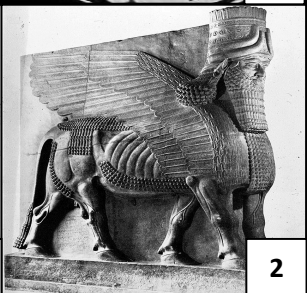
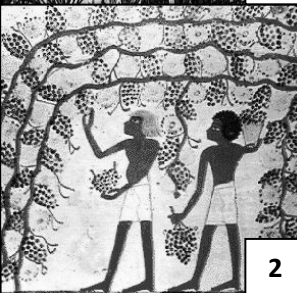

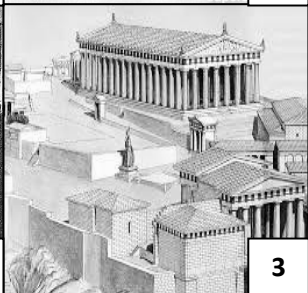

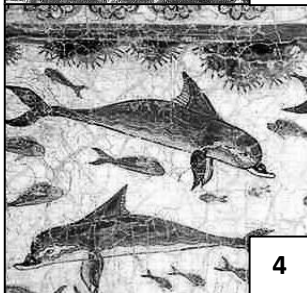
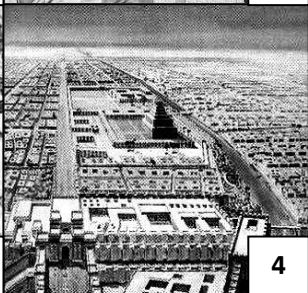

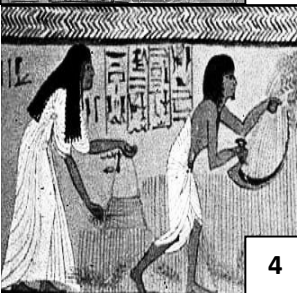

27. Запишете на кои гръцки богове принадлежат изразите:

	Израз	Бог
А)	„Когато размахам страшния си тризъбец, тогава като планини се надигат морските вълни, покрити с гребени от бяла пяна, и в морето бушува свирепа буря. С плясък се удрят тогава морските вълни във скалистия бряг и разтърсват земята. Но само да простра своя тризъбец над вълните и те се укротят. Утихва бурята, отново морето е спокойно, гладко като огледало и едва чуто плиска на морския бряг. Когато на своята колесница, теглена от дивни коне, препускам по морето, вечно шумящите вълни се отдръпват и ми дават път, за да се спусна към великолепия си дворец”.	
Б)	„Могъща съм аз - няма богиня, равна на мен по власт. Величествена, в дълга разкошна дреха, изтъкана от самата Атина, на колесница, запрегната с два безсмъртни коня, слизам от Олимп. Цяла от сребро е, колесницата, от чисто злато са колелата, а медта на спиците блести. Благоухание се разлива по земята там, отдето минавам. Всичко живо се покланя пред мен, великата царица на Олимп”.	
В)	„Великият Зевс реши две трети от годината Персефона да живее при мен на земята, а за една трета да се връща при мъжа си Хадес. По това време отново всичко се раззеленява и започва да цъфти. Горите се покриват с нежни пролетни листа; цветя изпъстрят зелената морава на ливадите. Когато Персефона отива в царството на Хадес, аз скърбя по нея”.	
Г)	"Мен наричат най-прекрасния от всички богове, покровител на изкуствата. Безпогрешно пронизвам врага си със стрели от моя лък. Аз поразих страшното чудовище - Питон".	
Д)	"Аз съм най-силния от всички богове. Бури, ветрове и дъждове, мълнии и гръмотевици – всички те са по моя воля. Горко на този, който наруши порядъка, установен от мен на земята. Махна ли с ръка поразявам с мълния този, който лъже или клетвопрестъпва".	

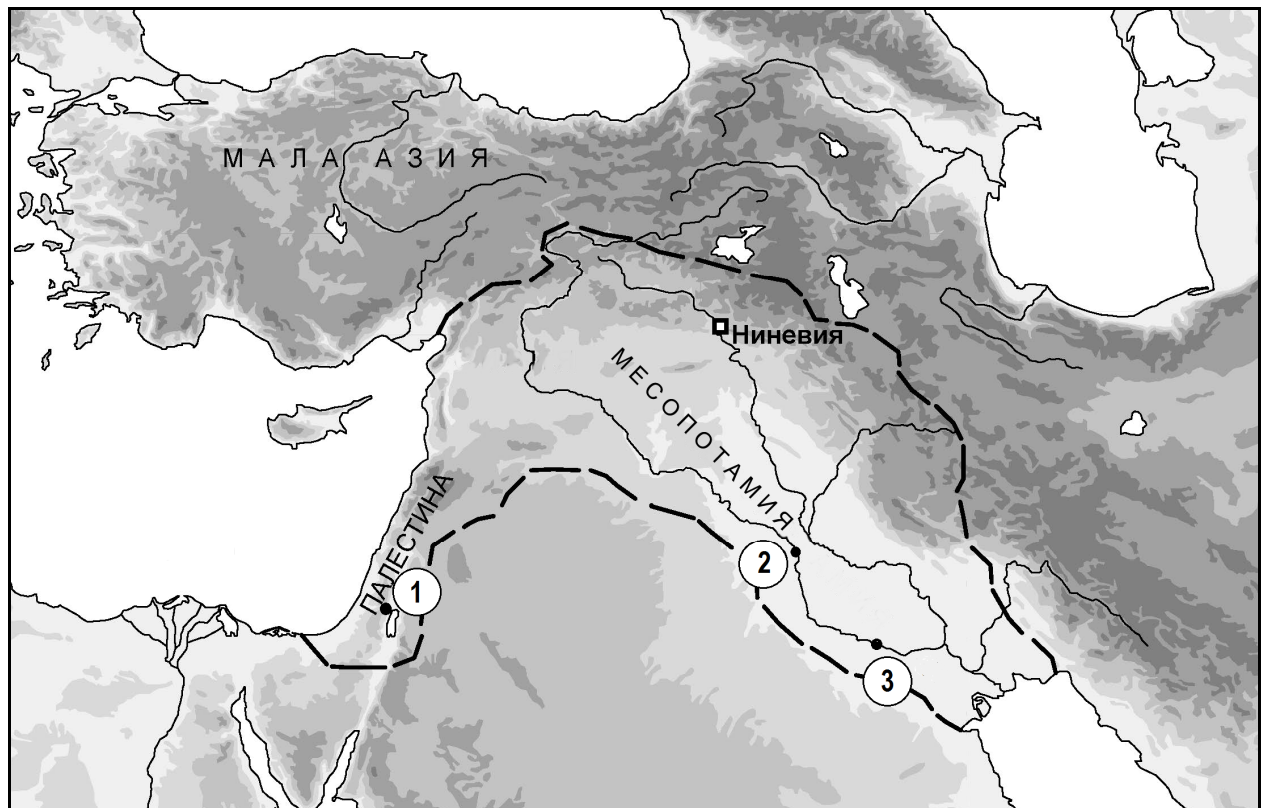
28. Разшифровайте анаграмите и обяснете значението на понятията.

	Анаграма	Понятие	Значение
А)	ПТИЛОХ		
Б)	РАНИТИЯ		
В)	НАТЕНОП		

29. Разгледайте внимателно изображенията. Над всяка колона запишете критерия според който са групирани, а под колоната номера на излишното изображение:

.....
 1	 1	 1	 1
 2	 2	 2	 2
 3	 3	 3	 3
 4	 4	 4	 4
			

30. Разгледайте внимателно историческата карта и изпълнете поставените задачи:

А) Допълнете заглавието на картата „Могъщество на _____ империя през VIII-VII в. пр.Хр.“

Б) Запишете имената на градовете, отбелязани с цифри на картата:

1. _____

2. _____

3. _____

В) Запишете географските обекти, до които се разпростират дадените държавни граници:

1. на запад - _____

2. на югоизток - _____

ВТОРА ЧАСТ

Направете в обем до 2 страници анализ на дадения документ:

- „1. Аз съм Йехова твоят Бог, Който те изведох из Египетската земя, из дома на робството. Да нямаш други богове освен Мене.
2. Не си прави кумир, или какво да било подобие на нещо, което е на небето горе, или което е на земята долу, или което е във водата под земята; да не им се кланяш, нито да им служиш, защото Аз Господ, твоят Бог, съм Бог ревнив.
3. Не изговаряй напразно Името на Господа твоя Бог.
4. Помни съботния ден, за да го освещаваши. Шест дни да работиш и да вършиш всичките си дела; а на седмия ден, който е събота на Господа твоя Бог, да не вършиш никаква работа, ни ти, ни синът ти, ни дъщеря ти, ни слугата ти, ни слугинята ти, нито добитъкът ти, нито чужденецът, който е отвътре вратите ти.
5. Почитай баща си и майка си, за да се продължават дните ти на земята, която ти дава Господ твоя Бог.
6. Не убивай.
7. Не прелюбодействай.
8. Не кради.
9. Не лъжесвидетелствай против ближния си.
10. Не пожелавай къщата на ближния си, не пожелавай жената на ближния си, нито слугата му, нито слугинята му, нито вола му, нито осела му, нито какво да е нещо, което е на ближния ти.“

Десетте Божии заповеди, Изход 20:2-17

При анализа вземете предвид следните опорни въпроси:

1. Кой е авторитетът, който трябва да се почита от всички, и какво трябва да е отношението към него?
2. Какви са разпоредбите за отношенията в семейството?
3. Как е защитено правото на собственост?
4. Кои деяния са забранени?
5. Каква е ролята на Десетте Божии заповеди за регулиране на обществените отношения?

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО И СТАРАНИЕТО!

ПОПЪЛВА СЕ ОТ КВЕСТОРИТЕ

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА:ч.

ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:.....ч.

.....
Име и фамилия на квестора приел работата

.....
подпис

ПОПЪЛВА СЕ ОТ ОЦЕНИТЕЛИТЕ

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:.....

.....
Име и фамилия

.....
подпис

.....
брой точки

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ: :.....

.....
Име и фамилия

.....
подпис

.....
брой точки

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2

--